

Kilos ng mga Kapisanan sa Rizal

PULONG NG KALIPUNAN

Ipinag-aiyaya sa lahat ng mga Kinatawán ang karaniwang pulong na idáraos ng KALIPUNAN sa ika 9 ng buang papasok, sa páaralang "La Patria", daang Sta. Rosa blg. 106, Kiapo, Maynila, sa gánap na ika 9 ng umaga.

Ilan sa mga bagay na pag-uusapa'y ang tungkol sa mga kabaguháng nauukol gawin sa Palatuntunan, at ang pagsisiyasat naman sa lákad ng páhayagang tagapamanság ng Kalipunanang ito.

Dahil dito'y isinasamong huag silang mangakulang sa pagdaló sa tadhanaang araw at oras.

"Itaguyod ang Bayan"

Kasalukuyan ngayóng nagsisikap ang kapisananang ito sa San Juan del Monte, sa pagpapatayó ng kanyáng sariling bahay. Sinasabing di na mala-lama't yaoy mámamalas ng madlá.

"Liwayway Tagig"

Ang Lupong-pámunuan ng kapisananang ito'y binubú ng mga ginoong sumusunod:

Pangulo, G. Alejandro Santos; Pang. Pangulo, Bb. Agripina Natividad; Kalihim, G. José Pagtakhan; Pang. Kalihim, Bb. Bárbara Cruz; Ingat-Yaman, G. Benito San Juan; at mga Kasanguni, GG. Leon Imbaw, Lorenzo Cruz, Servillano Bautista at Laureano Lizardo.

"Harapín ang Búkas"

Kaugnáy ng náilathala na namin sa ikapat na bilang, ang sumusunod ay mga kagawad ng Lupong-pámahalaan ng kapisananang sinabi:

Pangalawang Kalihim, Bb. Vicenta Jerónimo (hindi Vicente na gaya ng aming inihayag); Ingat-Yaman, Bb. Francisca A. José; mga Kasanguni, GG. Melecio Canteras, Ricardo Tatko, Guillermo Torres, Eliseo N. Evangelista, Simeona Raymundo at Francisca Javier.

"Kabinataang Nabutas"

Sa huling hálalang ginawa ng kapisananang ito'y nápiling mga Kinatawán niya sa Kalipunan si G. Valentin D. Santos at G. Luis A. Santos.

"Bagong Sinag"

Ang pamahalaan ng Kapisananang ito sa Sampiro ay binubuo ng mga ginoong sumusunod:

Pangulo, G. Celestino Chaves; Pangalawang Pangulo, G. Cesario Silverio; Kalihim, G. Juan Baltazar; Pangalawang Kalihim, G. Patrieio López; Ingat-Yaman, G. Valentin Magsaysay; at mga Kasanguni, GG. Mariano Griarte, Hermenegildo Cope, Alejandro Domingo, Hermógenes Santos, Martín Chaves at Emilio Reyes.

"Sulong sa Kabayanihan"

Ginanap ng kapisananang ito sa San Mateo, Rizal, noong linggong nakaraan, ika 26 nitong kasalukuyan, ang paghahalal sa mga bagong bumubuo ng Kapuluuñang Tagapamahala sa naturang kapisanan, at ang náhalal ay ang mga sumusunod:

Pangulo, G. Jerónimo de los Angeles; Pangalawang pangulo, Bb. Mercedes B. del Rosario; Kalihim, Mamerto Cruz; Pangalawang kalihim, Bb. Consuelo Aguirre; Ingat-yaman, Bb. Sotera Cristi; Tagabalita, Alejandro Santos; Pangalawang tagabalita, Luis Santiago; Tagapuna, José S. Hilario; Taga ingat-bahay, Modesto Espiritu at Severino Cruz; Kinatawan sa Kalipunan sa Rizal, José S. Hilario at Luis Santiago.

Harinangang ang kapisananang ito na noóng kanyáng mga únang araw ay nakitáan ng kagilgilalas na sigla, ay huwag datalán kailán pa man ng kamandág ng Panglulumó sa harap ng mga salungahin.

Tayo-tayo lamang...

Naálaala mo pa ba, bumabasang irog, yaong napanood natin noong isang magkita tayo, yaon bang nakatayó sa tabing bakod na lilingalinga't anaki'y sasayaw? Naálaala mo pa ba?...

Na kung sino siyá?

Huwag kang magtátatanóng ng pangalan ng ganyang mga tao; súkat na ang pagmasdán mo ang kanilang anyó, suriin mo kung nawawastó ó hindi, at paghanġuan mo ng mga halimbawang sa iyo'y magpanuto sa magaling.

Oh! tingnán mo naman ang dumaraang

iyang, bihis mahal na babae, matigás ang pananamit, at sa mga labi'y naninikwás ang isang tabako.

Dadayo ba, wika mo, ng pangginge?

Kayá palá! Sa panggingihan nga kinkailanġang magsuot ng marikit, magpara-ñgal ng mga hiyas, makiharáp ng maayos: oo, doon sa sùgalan.

At sa táhanang sarili'y súkat na ang isang kamisetang luwá ang balikat, súkat na ang isang sáyang nañanganinag, malatá at nauglilimahid, sa piling ng sintang asawa't mga anak.

Italá mo iyang, kaibigan ko.

Hindi iba't ang babae ring iyang ang minsang napanood kong sumalubong sa

isang panauhin, ng... (kay halay!)... nakangwas lamang.

Huwag kang mamulá, giliw ko; ako man sa sarili'y nakukutyang bukhin sa bibig ang gayón, pagka't ako'y kabarò mo rin at kabarò din naman niya.

Dapwa't kinakailangang iguhit ang mga kabuhalhalang asal na iyan, upang ipamutlá ng mga walang hinling nakasisirang puri sa ating lahat.

At anò ang wiwikain mo sa pananabako? Humitit!... humitit! Hindi magandang tingnan. Nakapagpapalaylay ng mga labi't nakapanngingitim ng ngipin.

At tangi sa rito'y nakapagbibigay sa hinngá ng di masamyong amoy.

Masdán mo naman, giliw ko, iyang nakaupó sa pápag ng tindahan. Ang isang paa'y nakataás at ang isa'y kumukuyakoy, at kumakain ng bibingka.

Marami raw totoong nakikita akó.

Mangyari, kaibigan, ay dilát ang aking mga matá't matalas magmamasid.

Hindi ba maganda ang nakikita mong iyan? Upang maglalò ang kagandaha'y walang kulang na lamang kundi ang palabasin sa baywang ang kamiseta't magpasuso roon ng anak.

At sa mga batang itong asa mo'y basahan ang pananamit, na pagalagala sa mga lansangan, anò naman ang sasabihin mo?

Ugali't ang nagdadala raw ay ang kahirapan.

Kahirapan! Iyan ang karaniwang kublihan ng mga tao pagka nababati mo ang kanilang mga kapanngitan. Iyan, at tanging iyan lamang.

Subali't sa pagdayo sa mga pista, sa pagdaló sa mga piging, sa pagsisimba, pagpapasyal at pagmamakisig, walang kahirapan silang nadadahilan, malayong malayo sa kanila ang pagkamahirap.

Sapagka't nakapagsusuot ng maayos at marikit, nakagagamit ng mga hiyas na mahalaga, nakapagkikiyas mariwasá.

Ito ang di ko mahulòng pag-uugali rito sa atin, hindi lamang sa mga babae, kundi pati rin naman sa mga lalaki.

Kagugulatan mo silá kung mapapanood sa mga piging; dapwa't sa kanikanilang bahay ay nanganglimahid at lahat ng kasamlanging ugali'y siya mong makikita.

Higit ba naman kaya ang kamahalan ng tahanan ng ibang tao kay sa tahananang sarili? hindi bagá kayá kapitapigan ding paris ng iba ang asawa, anak at mga sambahay?

Dahilan, wika mo, na sa bahay ay nagtatrabaho, kayá nangyayaring manglimahid ang pananamit.

Inaamin kong dumumi dahil sa paggawá; nguni't ang manglimahid pa sa oras na wala nang gawain, ay di ko maipagpapatawad.

At kung hindi, turan mo nga sa akin kung ano ang anyò ng babaeang iyang nangunguyakoy at kumakain ng bibingka sa tindahan. Pagmasdan mo ang pananamit kung karapatdapat ipakiharap sa kapwa tao.

Iya'y hindi gawa ng kahirapan, iya'y di dahil sa pagtatrabaho, na gaya ng iyong iminamatwid. Wala siya sa sariling bahay, dumadayo lamang ng satsatan at kumakain ng kakanin; naglilibang lamang, hindi nagtatrabaho.

Ayún, tingnan mo, pati ng intsik na nagtinda'y hindi nangingiming bumirò, bumatak at tumapiktapik sa kanyang mga kamay.

Paano'y siya rin, ang kanyang anyò at kilos, ang una-unang pumapawi ng kamahalan at pitagan sa kanyang sarili.

Napupuna kong marami sa ating mga kababayan ang may maling hinagap tungkol sa pananamit. Sa ganang kanila'y isang palamuti ito ng katawan, kaya't madla ang naggugugol ng maraming salapi sa isang barò lamang, ó sa isang saya, ó sa isang tapis na marikit.

At kung kaya naman sa pagyáo sa mga pista, mga piging at iba pang kasayahang dinadaluhán ng maraming tao, ay saka lamang nagbibihis.

Gadamulag na kamalián!

Ang damit ay pangbulot lamang sa katawan, upang maiwas ito sa mga singaw ng panahón; isang kalasag ng kahiuhinan ng tao. Wala na kundi iyan.

Hindi kailangan ang maging marikit ó maging mahal; ni hindi nakapagdaragdag ng kagandahan sa babae ang mainam na pananamit.

Ang maringal na kasootay sumisilaw lamang sa mga may kulaba sa matá at nagpapahanngá sa mga duling; hindi nakaakit sa mga may matuwid na pangmalas.

Kung nanasain mo, kaibigan, ang manamit ng mainam upang ikaw ay magmukhang maganda ó maragdagan ang iyong kagandahan, alalahanin mo ang aking sinabi, na: ang inam ng pananamit ay walang naibibigay na ano mang kagandahan sa nagsusuot.

Maniwalá ka.

JUANA DALISAY.

LA OCEANIA

RESTAURANT DE E. NUESTRO

Cubiertos de -P- 0'40 á 0'50.

Salcedo, No 21 y Dulumbayan, No. 20.